

นึกถึงแต่คำบริกรรมพุทโธ

หลวงปู่เจี๊ยะ จุนโท

ต่อไปจะได้บรรยายธรรมะก็เป็นเครื่องประดับสติปัญญา
พุทธบริษัททั้งหลาย เราเกิดมาทุกคนล้วนแต่เป็นผู้ที่ได้สร้าง
กุศล บุญกุศลขึ้นมาแล้ว มีรูปร่างก็สมบูรณ์บริบูรณ์ไม่เป็นง่อย
เป็นเปลี้ยไม่เป็นใบ้เป็นบ้าพิการต่างๆ อย่างนี้นับว่าเป็นบุญของ
เราประการหนึ่ง บุคคลที่สร้างบาปสร้างกรรมไว้ เกิดขึ้นมา ก็ปาก
แหงนหูหนวกเป็นใบ้เป็นบ้าเสียจิตผิดมนุษยธรรมดา เดินก็
ก๊อกๆแก๊กๆขาแข้งก็ไม่ค่อยจะสมบูรณ์ ต่างกันอย่างนั้น
เพราะฉะนั้นจึงสมกับภาชิตยกย่อตนเองตนว่า **บุพเพกตปุญญตา**
บุญที่สั่งสมดีแล้ว อันนี้ เราได้สั่งสมมาดีก็ได้มาเกิดในเมืองไทย
พบปะพระพุทธรศาสนา มีการได้ทำบุญ บำเพ็ญทาน ถือศีล
รักษาอุโบสถแล้วยังได้เจริญสมาธิกรรมฐานเหล่านี้ เป็นสิ่งที่ทำ
ยาก

โลก มันเพลินอยู่กับโลก มันเพลินอยู่กับสงสาร ทำให้ใจนั้น
วุ่นวายเดือดร้อน แต่ว่าเราก็ไม่ได้มองถึงสิ่งที่เป็นภัยเป็นทุกข์

กระวนกระวายของเราเหล่านั้น ไม่ได้นุ่มเข้ามาพินิจพิจารณา จึงไม่เกิดความเบื่อความหน่าย เพราะฉะนั้นอย่างการเข้ามา ภาวานานี้ก็เหมือนกัน ต่างคนก็ต่างมุ่งมาดปรารถนาความสงบ ของใจ บางคนก็ได้สงบน้อย บางคนก็ได้สงบมาก แต่ความสงบ มาก ความสงบน้อยนั้น เราก็ต้องสังเกตความชำนาญของ ใจเรา ในขณะที่เราจะภาวนาอย่างนั้น เราทำอย่างไรจึงเป็นให้ ใจของเรานั้นสงบ แล้วสงบไปได้เวลานานสักปานใด นี่ก็ต้อง สังเกตอย่างนี้ ไม่ใช่สักแต่จะทำก็ทำไป ได้หรือเสียก็ไม่ว่า เห็นเค้า ทำก็ทำอย่างนี้ ผลประโยชน์ที่จะได้รับก็รู้สึกว่ามีจำนวนน้อย เพราะฉะนั้นต้องอาศัยความใคร่ครวญพินิจพิจารณาตัวนี้เป็น สิ่งสำคัญของการปฏิบัติ

บุคคลผู้มีใจอันสงบ มีใจอันเยือกเย็น มองสิ่งใดก็เป็นคุณ เป็นประโยชน์เป็นโทษของใจ เรานั้นภาวนาก็ต้องเป็นอย่างนั้น ความฉลาดของมนุษย์ แม้แต่สัตว์เดรัจฉาน นกก็แฉ่อย่างนี้มีแต่ ขาสองขามีปากหนึ่งอันกับมีปีกอย่างนี้ ความฉลาดของนกที่จะ หาเหยื่อมาเลี้ยงป้อนตัววันหนึ่งๆ มองๆดูแล้วนกก็แฉ่ก็ฉลาด

บินเอาปีกสองปีกนั้นบินพุบๆพับๆ พุบๆพับๆไล่เข้าไปในป่าแล้ว
ก็นกเหยื่อ สัตว์ทั้งหลายก็บินออกมา นกอีแอ้ก็จับกิน อืม...ดูๆก็
ชอบกล ความฉลาดของนกก็มีอยู่ที่ปีก อยู่ที่ปัญญาความคิดจะ
ได้สัตว์เข้ามาเลี้ยงปากเลี้ยงท้องของตัวเอง นี่เป็นอย่างนั้น นี่แหละ
เพราะฉะนั้นจึงว่าอย่างเราก็เหมือนกัน อย่างเราภาวนาอย่างนี้
ว่าก็ว่าช้าว่าซ้าก ว่ากันอยู่อย่างนี้เอง แล้วฟังก็ไม่ค่อยเข้าใจ ฟัง
ไม่เข้าใจนี่มันเป็นสิ่งที่ยาก หัวใจมันทึบ หัวใจมันหนา หัวใจ
เหมือนเหล็กกันเตาที่ช่างเค้ไม่เอาแล้ว เศษที่มันไปลงอยู่ในกัน
สวะอันนั้น นี่มันเป็นอย่างนั้น ฟังไม่เข้าใจ เมื่อฟังไม่เข้าใจคน
เทศน์ก็ไม่มีอะไรจะเทศน์ เป็นอย่างนั้น หาสิ่งที่จะเทศน์ก็ไม่ค่อย
จะมี หัวใจมันไม่เปิด มันปิดอยู่ตลอดเวลา เป็นอย่างนั้น นี่
เพราะฉะนั้นจึงว่าการกระทำใจนี้เป็นสิ่งสำคัญ ถ้าเราไม่
ใคร่ครวญพิจารณา ให้อันคึนล่องไปๆอยู่ทุกวัน ทำสิ่งนั้นทำ
สิ่งนี้เอาความกังวลตัวนั้นเข้ามาบังหน้าอย่างนี้ ทำให้เวลาของ
เราเนิ่นช้าจากการปฏิบัติ

เพราะฉะนั้นจะต้องฝึกหัดตัวเรา ถึงเวลาเท่านั้นจะต้องนั่งสมาธิกรรมฐาน กำหนดเวลาเท่าไรก็ต้องนั่งได้ตามกำหนดอย่างนั้น อย่างนักบวชอย่างนี้ก็จำเป็นที่สุด พวกแม่ชงแม่ชีก็เหมือนกัน อย่าให้เวลาล่วงไปเปล่าๆ ล่วงไปท่านเปรียบเหมือนช่างหูกที่ทอไปเนี่ยมีแต่วันข้างหน้าสั้นเข้ามา ชีวิตของเราเมื่อเกิดขึ้นมาแล้ว ก็มีแต่วันสั้นเข้าไป สั้นเข้าไป ไม่รู้จะตายวันไหน เพราะฉะนั้นจงพากันตั้งอกตั้งใจ พรราชอาณาจักรก็เป็นอย่างนั้น สองพรรษาก็เป็นอย่างนั้น ว่ากันว่า หลวงตาว่า ว่าก็ต้องว่ากัน เทศน์ก็ต้องเทศน์เพื่อให้ดีให้เป็นประโยชน์ขึ้นมา ไม่ได้เทศน์เพื่อหวังเงินหวังทอง หวังลาภสักการะอะไรต่างๆ ไม่ได้หวังสิ่งเหล่านั้น เทศน์ก็เป็นการที่ชักจูงเรื่องการภาวนาของเรา หลวงตาก็เทศน์ก็ไม่ค่อยจะเป็นแต่ว่าบวชมาแถมมานานเข้า เค้าก็ว่าเป็นอาจารย์อาวโส ก็จำเป็นที่ต้องแสดงไปอย่างนั้น ความสันต์ในกรณีแบบแผนตำรับตำราไม่ค่อยได้ศึกษาเล่าเรียน เพราะฉะนั้นการเทศน์จะเอาไพเราะเสนาะโสตจริงๆ ก็เป็นเรื่องที่ยาก เพราะฉะนั้นจึงว่าการภาวนานี้แหละ นี่ มันก็จะเข้ามาเดือนหนึ่งแล้ว วันนี้ก็วัน

โกน ปลงหัวขึ้นมาอีกแล้ว เนี่ยเป็นอย่างนั้น เดือนหนึ่ง เราซึ่งดู
ตัวเราสิ เราทำภาวนาขึ้นมาตั้งแต่เดือนหนึ่งแล้วได้อะไรบ้าง
มองดูตัวเรา มองอยู่หัวใจเรา อย่าไปมองโทษของคนอื่น มองดูที่
ตัวของเรา เราภาวนาเป็นบ้างมั๊ย จิตสงบวันไหนคืนไหนเวลา
เท่าไร? สงบลงไปอย่างนั้นได้นานเท่าไร แล้วเกิดมีอะไรปรากฏ
มีนิมิตมีภาพมีสิ่งหนึ่งสิ่งใดปรากฏขึ้นในใจบ้าง แล้วทำให้
เยือกเย็นบ้าง อย่างนี้ก็ต่อซึ่งพิจารณาอยู่ว่าเรากระทำ
เป็นไปอย่างไร กำไรหรือขาดทุน ไม่ใช่สักแต่ว่าทำไปๆไม่รู้ได้รู้
เสีย เป็นอย่างไรก็ไม่รู้เรื่องเลยอย่างนี้ก็แยเหมือนกัน การปฏิบัติ
ของเรา อย่างนี้เรียกว่าเนิ่นช้า ตายก็ตายเปล่าๆ เพราะฉะนั้น
ต้องอุตสำหรับหมักเข้มข้น

การกระทำอันนี้เป็นการกระทำที่ยาก แต่เมื่อเราตั้งอกตั้งใจ
ลงไปจริงๆแล้วมันก็ไม่หนีความจริงได้ เพราะมันขาดความพาก
ความเพียรความพยายามตัวนั้นเป็นสิ่งสำคัญ ความอุตสาหะ
นั่งให้นาน บริกรรมให้เร็ว นึกให้เร็ว ต้องการให้ตัดอารมณ์อย่า
เข้ามาสู่ใจของเรา ให้ใจของเราอยู่กับคำบริกรรมบทใดบทหนึ่ง

อยู่อย่างนั้น จะเป็นอรหัง พุทโธ อิติปิโส ภควา, หรือ อรหัง
สัมมา, พุทโธ, สังโฆ อันใดอันหนึ่ง ตาย ไม่เที่ยง เป็นทุกข์ ทุกข์ๆ
ก็ได้ เจ็บๆ อย่างนี้ก็ได้ อันใดอันหนึ่ง เนี่ยเราภาวนาก็ต้องสังเกต
อย่างนั้น

อย่างเรากำหนดจิตอยู่เฉยๆ เวลาเข้าภาวนาก็ชอบกำหนด
จิตเฉยๆ นี้อย่างหนึ่ง อย่างนี้ที่มักเกิด**ถีนมิทธะ** ง่วงเหงา
หาวนอน ตัวเนี่ยนำเข้ามา เพราะอะไร เพราะความขี้เกียจของ
ใจ ไม่อยากคิด ไม่อยากนึก ไม่อยากการบริกรรม นั่น **โกสัชชะ**
มันเข้ามาทับหัวใจ อัสมิ ความถือตัวถือตนว่าเราดีเราเก่ง เรา
วิเศษเราวิโส ไม่ต้องการบริกรรมพิจารณาอะไรเลย กำหนดเข้า
ไปอย่างนั้น นั่น อันนี้ทับหัวใจเรา ทำให้การปฏิบัติไม่ก้าวหน้า
อย่างท่านพูดไว้ ก็เคยพูดบ่อยๆ อย่างจะเข้าฌานสมาบัติ ก็
จำเป็นจะต้องเข้าไปตั้งแต่ปฐมฌาน ปฐมฌานก็ต้องมี**วิตก**
วิจารณ์ วิตกก็คืออะไร การระลึกถึงการบริกรรมนั่นเอง ก็ต้องการ
ให้จิตมันมาเล่นกับสิ่งเหล่านี้ซักพักหนึ่ง แล้วจึงค่อยๆ ทวนเข้าไป
เมื่อทวนเข้าไปอย่างนั้น วิตกวิจารณ์ พอเมื่อมันพอของมันเข้าไป

แล้ว ก็**ปิติ** ความสบายของกาย ความสบายของใจที่ระลึกอยู่กับ
สิ่งนั้นอันเดียว ใจไม่กระสับกระส่ายไปในอดีตอนาคต ไม่
กระสับกระส่ายไปหน้าไปหลัง ไม่ห้วงนุ่นห้วงนี้ คิดไปอย่างนั้น
อย่างนี้ ใจระลึกอยู่ในคำบริกรรมอันเดียวอย่างนั้นเรียกว่าปิติ
เกิดขึ้นแล้ว ใจอย่างนั้นสบาย กายก็ทำให้กายก็สบาย กายก็เบา
ใจก็เบา เบายังไง นึกก็สบายคล่องแคล่วสะดวก ไม่ขัดไม่ข้อง
เป็นไปด้วยความเพติดเพติดของใจอย่างนั้น นุ่นหละ โยมไม่
ถนัดเข้าไปก็สัปหงกแล้ว อ้า เป็นอย่างนั้น ภาวนาไม่เป็น! มันก็
ต้องให้พิจารณา อย่าให้มันสัปหงก! สัปหงกมันเสีย มันไม่ได้
เรื่อง! เป็นอย่างนั้น เพราะฉะนั้นจึงว่าเทศน์อย่างนี้ เราจะมา
กำหนดอยู่แต่ใจอย่างเดียวมันไม่ได้ มันต้องแก้มัน ถีนมิทธะตัว
นั้นมันจะเข้ามา มันเริ่มเข้ามาอย่างนี้ มันขาดความรู้สึก ขาดสติ
ขาดสัมปะชัญญะ ไม่รู้ตัวเลย สมาธิเสีย ไม่ได้สมาธิ นี้
เพราะฉะนั้นเรานั่งลงไปต้องบริกรรมอยู่อย่างนั้น ถีนมิทธะมัน
จะดีกว่าช้าเรอะ หรือหมาที่ไหน! ไอ้ขี้เกียจ! มาจากไหน นั่น เอา
มันเข้าไปอย่างนั้น มันจะมาได้อย่างไร เอ้อ เมื่อเราถึงมันอย่าง

นั่น กำปั้นขวากำปั้นซ้ายใส่เข้าไป มันจะอยู่หรือ มึงอยู่ได้หรือ
ไอ้ซี่เกียดซี่คร้านง่วงเหงาหาวนอน มันจะอยู่ได้อย่างไร นี่มันซี่
เกียด นี่มันไม่เอา ทำอะไรก็ไม่เอา กำหนดแต่ใจอย่างเดียว มันก็
สัปหงกท่าเดียว มันก็ไม่ได้เรื่อง! ไม่ได้เรื่องซักที! สามปี ห้าปี สิบ
ปีก็เป็นอยู่อย่างนั้น ภาวนาไม่เป็น! เป็นอย่างนั้น เพราะฉะนั้น
มันต้องแก้ตรงนี้ แก้ตรงนี้ไม่ได้ ภาวนาไม่เป็น นี่เป็นอย่างนั้น ว่า
กันชัดๆ ว่ากันแน่ๆ ว่ากันตรงๆ ขวานผ่าเข้าไปเลย เป็นอย่างนั้น

เพราะฉะนั้นเราตั้งใจภาวนา ต้องการบริกรรมสิ อย่าไปว่า
ใครเทศน์ พระพุทธเจ้าก็บอกมาอย่างนั้น ครูบาอาจารย์ของเรา
ก็บอกมาอย่างนั้น ท่านบอกไม่ผิดทาง เป็นอย่างนั้น หลวงตาก็
จำๆเค้ามาก็ว่าไปตามเรื่อง เป็นอย่างนั้น เพราะฉะนั้นเราเทศน์
กันอย่างนี้ก็เพื่อการจะเน้นกันให้มันดีขึ้นมา แก้สิ่งที่ไม่ดีของเรา
เมื่อมันเป็นถีนมิทธะอย่างนั้นเราจำเป็นต้องแก้ ถ้าไม่แก้ก็
ภาวนาไม่เป็น นี่เป็นอย่างนั้น เมื่อมันแก้จนบริกรรมอยู่อย่างนั้น
จนจิตมันแน่วแน่อยู่กับการบริกรรมอย่างนั้น เทียงตรงจิบ ไม่ไป
ไหนเลย ใจผ่องแผ้ว ใสสะอาดสว่างปลอดโปร่ง แจ่มใส กายก็

เบา ใจก็เบา เบาหมด เบาทุกชนิด นั่น จึงเป็นสมาธิอย่างนั้น
ง่วงโง่งงเหงาหาวนอน อะไรมันก็ไม่ตามเข้ามา ไม่มีเลย
ในขณะนั้น ใจปลอดโปร่ง นี่ อย่างนั้นจึงเรียกว่าเป็นสมาธิ นี่เข้าไปก็
สัปหงก สองทีก็สัปหงก นึกขึ้นมาก็ตั้งขึ้นมาก็อีกก็สัปหงกอีก
แล้วกันๆ ใช้ไม่ได้เลย นกยางจะจิกปลาทำเดี๋ยวกี่ไม่ไหว
เพราะฉะนั้นเราต้องแก้ แก้สิ่งเหล่านี้ให้มันหาย เมื่อแก้สิ่งเหล่านี้
หายแล้ว ใจเป็นปกติแล้ว ก็ต้องน้อมเข้ามาพิจารณา พิจารณา
ว่าอย่างทุกครั้งที่เราทำไปทำไมเป็นอย่างนั้น เมื่อมากกระทำ
อย่างนี้แล้วทำไมไม่เป็น นี่ ทำไมไม่เป็น มันเป็นเพราะเหตุอะไร
เราต้องใคร่ครวญพิจารณา อ้อ เราได้กระทำอย่างนี้ ถิ่นมีโทษจึง
ไม่ครอบงำ ความสัปหงกก็ไม่มี ใจก็ปลอดโปร่ง ใจก็เป็นสมาธิ
เข้มข้น นี่ มันก็ได้กำลัง เมื่อได้กำลังอย่างนั้น ก็ต้องทำอย่างนั้น
เวลาเข้าบั้นต้นก็ต้องเอาอย่างนั้น เอาลงไปอย่างนั้น ให้มัน
เข้าอย่างนั้น เมื่อเข้าอย่างนั้นใจมันเป็นสมาธิได้แล้ว เราก็ต้อง
พิจารณา พิจารณาลงไป สิ่งใดมันเพลิดเพลิดโลกสงสาร เคย
เสวยอยู่กับโลกสงสาร อะไรมันเพลิดเพลิด เพลิดเพลิดตรงไหน

นี่ ก็ต้องเอาสิ่งเหล่านั้นมาพิจารณา มาใคร่ครวญ ดูผมเราซิ มัน
เคยดำ ที่นี้ทำไมมันหงอกมันขาว แล้วมันจริงมั๊ย นี่มันก็ต้องดู
อย่างนั้น พิจารณาลงไป เนี่ย อย่างนี้จึงเรียกว่าปัญญา

ใคร่ครวญพิจารณา ไม่ใช่ดูแต่ผม แล้วใครเป็นคนไปว่า ผม ว่า
ผมมันหงอก ผมมันขาว ผมมันดำ ผมมันล้าน หัวมันล้าน นี่ ใคร
ว่า ไ้คิดว่าตัวนี้มันจริงรีเปลา ไ้ธรรมชาติอันนั้นอยู่ที่อย่างนั้น
ไ้คิดว่าเนี่ยมันจริงมั๊ย ฟังตรงนี้ให้ฟังจนเข้าใจ ฟังเข้าใจแล้วมัน
รู้จกง่าย ๆ เมื่อใจสงบลงไปอย่างนั้น คิดออกไปอย่างนั้น

ความคิดนั้นจริงรีเปลา มองดูให้มันชัดสี ใจที่มันสงบกับที่
ความคิดเกิดขึ้น มันต่างมันมั๊ย นี่อย่างนี้จึงเรียกว่าปัญญา

ค้นคว้าพินิจพิจารณาอย่างนี้ มาค้นคว้าพินิจพิจารณาอย่างนั้น
แล้ว เมื่อเห็นความจริงแล้ว ใจนั้นมันก็ปล่อยวาง วางสังขาร
ธรรมที่ในใจของเรา วางทั้งกายทั้งสังขารของใจนั้น

เมื่อวางอย่างนั้นยังมีอะไรตั้งอยู่ที่ปรากฏอยู่กับตัวเรา ที่มี
ความรู้สึกตัวนั้น เป็นความรู้สึกชนิดไหน เราก็ต้องสังเกต ท่าน
จึงว่า **ธรรมฐิติ** ธรรมฐิติก็หมายถึงความสงบนั่นเอง ธรรมอัน

นั่นเป็นธรรมอันสงบ ธรรมอันเยือกเย็น เต็มไปด้วยความตื่นตัว ผ่องใสปลอดโปร่งอย่างนั้น นี่ จึงเรียกว่าปัญญา สิ่งอันใดจะเข้ามา ก็สามารถจะทันหักห้าม ตัดฟันบั่นทอนลงไปทุกขณะ ไม่ให้ เข้ามาแทรกในหัวใจของเรา เมื่อไม่แทรกในหัวใจของเราแล้วใจ เราก็มั่นใจดีใจร้อน ใจเราก็มั่นใจเย็น ใจเราก็มั่นใจดีใจร้อน เป็น อย่างนั้น นี่ เพราะฉะนั้น การภาวนาก็ต้องการมุ่งมาดปรารถนา จุดตัวนี้ให้เกิดปัญญา เกิดปัญญาก็ต้องอาศัยการค้นคว้าพินิจ พิจารณา ในระยะบั่นต้นมันก็ต้องจำเป็นต้องเพลิดเพลิดไป อย่างนั้นในขณะที่พิจารณา

เหมือนกันการบริกรรมก็อย่างนั้น เมื่อในขณะที่บริกรรม เพลิดอยู่อย่างนั้น ใจยังไม่วางอุเบกขา มันก็เพลิดกับการว่า คล่องแคล่วสะดวกสบายอย่างนั้น นั่น ใจสบาย ความเจ็บความ ปวดความเมื่อย เจ็บหลังเจ็บเอวเจ็บแข้งเจ็บขาเจ็บเข่าเจ็บหน้า เจ็บหลัง ไม่มีเลย ใจเพลิดอย่างนั้น นั่นท่านเรียกว่าปีติเกิดขึ้น แล้ว นั่น การภาวนาเกิดขึ้นแล้ว ต้องให้มีปีติ ถ้าไม่มีปีติมันก็ไม่ เพลิดเพลิด ทำลงไปก็ชี้เกี้ยวชี้คร้าน วันหนึ่งก็ไม่ได้ สองวันก็

ไม่ได้ ห้าวันก็ไม่ได้ เจ็ดวันก็ไม่ได้ นี่มันปาเข้ามาเดือนยังไม่ได้
ชักที่ความสงบ แล้วมันวุ่นอะไร ถ้ามันไว้ในหัว วันนี้ก็โกนออก
หมด มะเหงกกำปั่นใส่เข้าไป มึงชี้เกียดแท้ ภาวนาก็ไม่เป็น กิน
ข้าวเสียข้าว ด่ามันเข้าไป อย่างนั้น อย่าให้มันเพลิด นิ่งภาวนา
ให้มากๆ ทำสมาธิให้เก่งๆ เป็นอย่างนั้น แล้วมันก็จะรู้จะฉลาด
ขึ้นเอง นี่เป็นอย่างนั้น เอาแต่ความมั่งง่าย จะทำอะไรก็ทำ มันก็
ไม่เกิดชักที่ ใจก็ไม่เป็นสมาธิ มีแต่เดือดร้อน วุ่นวาย เฟงออกไป
นอกทำเดี๋ยว นี้ มันก็เลยวุ่นวายขัดข้องไม่เกิดความสงบ บวช
เข้ามาก็สักแต่ว่ากายเข้ามาบวชเท่านั้น ใจนี้ไม่ได้บวชชักที่ ใจ
วุ่นวายกระสับกระส่ายดิ้นรนกระวนกระวายไปอันนั้นอันนี้ มีแต่
ความรำเริงความสนุกสนานอย่างนี้ ขาดทุน ใจเศร้าหมอง ใจ
เป็นอกุศลจิต ทับใจของเราอยู่ตลอดเวลาอย่างนี้ เพราะฉะนั้น
ต้องแก้

เมื่อใจของเราสงบแล้ว ต้องพิจารณาเหล่านี้แหละ ความมัน
เพลิดมันเพลิด มันเพลิดเพราะอะไร ไหนเพลิดอะไร คั่นคว่า
พินิจพิจารณาลงไป ใคร่ครวญลงไปให้มากๆ อย่าได้ท้อถอย

พิจารณาทำเดี่ยว คั่นลงไป การคั่นคว่ำก็ต้องมีบันยะบันยัง รู้จัก
ประมาณการคั่นคว่ำ เมื่อคั่นไปๆจิตมันกำเริบ มีเรื่องราวเข้ามา
มากมาย เรื่องนั้นยังไม่ทันเสร็จเรื่องนี้เข้ามา เพลินเรื่องนั้นอีก
อ้าวเรื่องนั้นยังไม่ทันเสร็จ เอ้า! เรื่องนี้เข้ามาอีกแล้ว อย่างนี้ใช้
ไม่ได้ อย่างนี้ไม่ใช่ลักษณะของปัญญา ลักษณะของปัญญาจับ
เรื่องใดก็ต้องอยู่เรื่องนั้น ไม่มีไปในที่ไหน ไม่มีสิ่งอื่นเข้ามา
แทรกแซงในขณะที่พิจารณาอย่างนั้น เมื่อพิจารณาอย่างนั้น
แล้ว นั่นแหละ จะเป็นไปเพื่อความรู้แจ้ง จะเป็นไปเพื่อความรู้ชัด
นี่ จะเป็นไปเพื่อความสงบ นี่ เพราะฉะนั้นปัญญาจึงว่าเป็นสิ่ง
สำคัญ

อย่างที่พระบรมยายเมื่อกี้ว่า **เอวะเมตัง ยะถาภูตัง สัมมัมป
ปัญญาเย ทัญญัพพัง** ฟังรู้เห็นปัญจขันธ์อันตามเป็นจริงด้วย
ปัญญา แน่ะ! สิ่งอดีตอนาคตที่ละเอียด ที่ใกล้ ที่ไกล ว่าหมด
แสดงสดเมื่อกี้ นั่นก็หมายลงสุดท้ายก็ว่า **เอวะเมตัง ยะถาภูตัง
สัมมัมปปัญญาเยทัญญัพพัง** ฟังรู้เห็นด้วยปัญญาอันตามความ
เป็นจริงของปัญจขันธ์ นี่เป็นอย่างนั้น เราก็มีตัวมีตน เราก็ต้อง

พิจารณา ตัวเรามีแข็งมีขา พิจารณาลงไป ขาทำไมมันเจ็บ ขา
ทำไมมันปวด เอวทำไมมีเอวก็เจ็บมีปวด มีเจ็บในหูเจ็บในตา
เจ็บในจมูก เจ็บไปสรรพางค์ร่างกาย ลำไส้เล็กลำไส้หน้อย บาง
คนเป็นนิ่วในดีก็มีเจ็บปวดอย่างนี้ ต้องพิจารณาให้มันรอบลงไป
คั่นลงไปให้มากให้มาย ก็คั่นลงไปอย่างนั้น ใจก็ยิ่งเพลิดยิ่งเพลิด
ยิ่งสนุกสนาน นั่งอยู่ก็ไม่อยากจะลุก พิจารณาอย่างนี้ เพลิดอยู่
อย่างนี้ นั่นแหละ เมื่อพิจารณาพอแล้วมันก็เห็นความจริง เห็น
ความจริงก็ จูติธรรมอย่างว่านั่นแหละ ธรรมจูติ

เมื่อพิจารณาพอลงไปแล้ว พอมาเห็นโทษของการพิจารณา
นั่นเอง ตัวนั่นแหละ เห็นโทษตัวคิดนึก ตัวที่ปรุงที่แต่ง ตัวที่ว่า
อย่างนั้นอย่างนี้ ไม่ได้เห็นที่ไหน เห็นทุกข์เหมือนกันก็ต้องเห็น
ตรงนี้ ไม่ใช่เห็นในกระดาษ สมุทัยอย่างนั้น นิโรธอย่างนั้น มรรค
อย่างนั้น นี่ มรรคสี่ ผลสี่ นิพพาน หนึ่ง นั่นเป็นอย่างนั้น นั่นมัน
อยู่ในโบลาน เห็นตัวเราก็ต้องเห็นใจที่คิดวุ่นคิดวาย คิด
กระสับกระส่าย นั่น พิจารณาตัวนี้ลงไป ไม่ให้มัน
กระสับกระส่าย ไม่ให้มันเดือดร้อน ไม่ให้มันวุ่นวาย เห็นแจ้งชัด

อย่างนี้แล้วมันก็ปล่อยวาง ใจก็สงบ นี่ เป็นอย่างนี้ เพราะฉะนั้น
จึงว่าเมื่อภาวนาก็ต้องค้นคว้าให้มากๆ อย่าได้ถอย

โยมบางคนมาจากบ้าน มาพูดให้ฟัง ดีกว่าพวกโยมของเรา
ว่ากันที่ชักหน่อย มาภาวนาไม่กี่วันใจสงบ พิจารณาร่างกายได้
เลย เห็นหลุดออกมาเป็นท่อนๆอย่างนี้ก็เป็น ดุสิต แล้วเรามัน
เป็นคนหรือเป็นอะไร ทำไมภาวนาไม่ได้ อยู่วัดด้วย แน่! เอาแต่ซี
เกียด ไม่ได้อย่างเค้า เค้ามันดีมาจากไหน มีแข่งมีขามิตินมีมือ
เราเป็นอะไร ทำไมไม่ได้ ต้องสู้สิ! ใจต้องนักรู้ อย่าเป็นนักแพ้
ตลอดเวลา เหมือนหมาจะกัดกะเค้า จุกตุดอยู่เรื่อย วิ่ง เอะอะว้าง
หนี จุกตุดว้างหนี เสรีจ แพ้อยู่ทุกที! ไม่ไหว แยกเลย ต้องมีมานะ!
มีความพากความเพียร เค้าไม่เป็นเค้าเป็นได้ เราก็ต้องเป็นได้
ใจเหมือนกัน กินข้าวเหมือนกัน มีแข่งมีขามิตินมีมือ เอ้อ
ท้อถอยทำไม ต้องสู้ให้เต็มที่สิ นี่นักเสียสละก็ต้องเป็นอย่างนั้น
อย่าไปถอยมัน นี่ ถ้าเป็นอย่างนั้นแล้ว มีความพากความเพียร
เข้มแข็งเต็มที่แล้ว มันก็ต้องสงบให้เรา มันจะหนีไปไหน ไม่สาม
วันเจ็ดวัน ท่านจึงทำนายไว้ บรรยายไว้ว่าบุคคลผู้พิจารณา สาม

วันเจ็ดวัน สิบห้าวัน หนึ่งเดือน สองเดือน สามเดือน สี่เดือน ห้า
เดือน เจ็ดเดือน หนึ่งปี สองปี สามปี สี่ปี เจ็ดปี อย่างต่ำได้
สำเร็จอนาคตามิตา ในแบบว่าไว้อย่างนั้น เป็นความจริงที่เดียว
อันนี้ เถียงไม่ได้ แต่ที่นี้เราทำไม่เป็น เราไม่กระทำ มันก็ไม่เกิดขึ้น
เป็นอย่างนั้น

เพราะฉะนั้นถ้าเรากระทำเข้าแล้วมันก็ต้องเป็น แต่ทำให้
เป็น หมายความว่าทำสมาธิได้ ก็ต้องใช้การค้นคว้าพินิจ
พิจารณา อย่างบรรยายเมื่อกี้แหละ ถ้าเรานั่งแต่สมาธิ จั่ง...
อยู่แต่ในสมาธิอันเดียวอย่างนั้น มันก็ไปไม่ไหว มันก็ได้แค่นั้น
แต่ว่ายังดีกว่าไม่ได้ ตายไปอย่างนั้นบางที่ยังได้ไปพรหมโลก ไม่
ไปนรกเพราะใจเป็นสมาธิ ถ้าใจที่วุ่นวายเดือดร้อน คิดห่วงงุ่น
ห่วงนี้ ตายไปขณะนั้นก็ไปนรก นี้ เป็นอย่างนั้นต่างกัน
เพราะฉะนั้นอย่างเราเข้ามาเข้าวัดเข้าวา เอาความมุ่งมาด
ปรารถนาที่อบรมทำจิตทำใจของเราให้สงบระงับ ก็ต้องอาศัย
ความพากความเพียร นี่เป็นสิ่งสำคัญ เพราะฉะนั้นอย่าได้
ท้อถอย

นี่แหละ ที่บรรยายธรรมะมาปกิณกะ ขอให้โยมได้นำไปพินิจ
พิจารณา สิ่งอันใดที่จะเป็นประโยชน์กับเรา สิ่งนั้นควรน้อมไป
พินิจพิจารณาแล้วก็ลองปฏิบัติดู ต่อนั้นไปก็จะได้บังเกิด
ความสุขความเจริญ จะเห็นความอัศจรรย์ของคำสอนของ
พระพุทธเจ้าว่าเป็นของจริงแท้ เป็นของไม่ใช่ของปลอม ไม่ใช่
ของหลอกลวงโลก ธรรมะพระพุทธเจ้าถ้าใครได้ปฏิบัติแล้ว ได้
สงบจริงๆ ได้รับความรู้จริงๆ นี่เป็นอย่างนั้น เพราะฉะนั้นเมื่อ
เป็นอย่างนั้นแล้วต่อนั้นไปก็จะได้เกิดความสุขความเจริญ นี้ ก็
เท่ากันกับว่า ได้เชิดชูพระพุทธศาสนาเมื่อเรารู้ธรรมะแล้วอย่าง
นั้นก็ได้นำไปพรั่ำสอนบุคคลผู้ที่ยังไม่เข้าใจให้ประพฤติ
ปฏิบัติไปอย่างนั้น ตามเราจนได้รับความรู้ความฉลาดเกิดขึ้นกับ
เค้า นี้เรียกว่า เทอดทูนชักจูงพุทธศาสนาให้รุ่งเรืองถาวร
พัฒนาการ ดังแสดงมาก็สมควรแก่กาลเวลา ขอยุติลงเพียง
เท่านี้

ที่มา: <https://youtu.be/HwoGxTVWB38>